

Sak

Veien mynd. skole - plan og
 1989 underlig

Dok.nr.

Dato

Dokument (type, tittel)

Merknader

Veien området
 Revisjon fra
 A-Bo's arkiv
 2.5.92. BSW

Stats-
administrasjonen

MELDING

Fra/FrÅ

Til

B. W.

Sak

Veienmarka
ungdom skole
Hønefoss
Veienfeltet

Lundem.

7/9

067 - 22 572

Mottatt/Motteke av

Mlr

Dato

15/9

KI

0945

Telefon 27. 9. 89 - fra Lunden

Ungd.-skole elever rydder etc -
utstilling - bilder

alt r. Harald Jacobsen

Ønsker befaring fra VO og m. grunnveier
om videre planlegging for våren 1990.
Jeg ba henne ringe i uke 43 når
A- & Chr. er tilbake. Han er kjent med
salen og området og bør vurdere som
planlegger for salen overfor av
fylkesarkiv.

PSW.

VEIENMARKA UNGDOMSSKOLE
3500 HØNEFOSS

Hønefoss 27/9-89

Konservator Birthe Weber
Universitetets Oldsaksamling
OSLO

3060 28
BW

ad Veienfeltet

Det vises til tlf.samtale idag. Til orientering oversender vi kopi av en del korrespondanse i saken som bes videre- sendt l.konservator Arne E. Kristensen. Vi kontakter ham som avtalt i slutten av oktober.

Med vennlig hilsen

Astrid Lundem

vedlegg

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

KONTRAKT

Navn: Veienmarka Ungdomskole
Adresse: Veienmarka, 3500 Hønefoss

får tillatelse til å bruke følgende fotografier i farger/~~sort~~

~~av~~ ~~gjenstander~~ av gjenstander i Universitetets Oldsaksamlings eie:

. . . 15. motiver
.
.
.
.
.

Fotografiene skal brukes til: . . . utstilling

Bruksavgift kr: . . . 0.-

Denne brukstillatelse trer først i kraft ved undertegning av denne kontrakt, og er gitt på følgende vilkår:

1. Betaling av fotografier må skje innen 30 dager etter mot-takelsen.
2. Følgende opplysninger må angis klart leselig ved gjengivelsen:
 - a) Museets navn. Fotografens navn.
 - b) Gjenstandens art. Hvis gjenstanden bare er gjengitt som detalj må dette opplyses.
 - c) Funnsted.
 - d) Copyright Universitetets Oldsaksamling.
3. Fotografiene må ikke brukes i annen hensikt enn den som er nevnt ovenfor. Ved gjentatt bruk må ny kontrakt skrives!
4. Fotografiene tillates ikke overdratt, solgt eller på annen måte overlatt til andre uten tillatelse fra Universitetets Oldsaksamling.
5. Fotografiene må ikke benyttes i fotomontasje uten spesiell tillatelse fra Universitetets Oldsaksamling.

6. Ett eksemplar av eventuell publikasjon, plakat e.l. sendes Universitetets Oldsaksamling.

7. Andre vilkår:

Oslo, 29. april. 1989. . .

For Universitetets Oldsaksamling

Kerthj Elnest

Kontrakten utfylles i to, -2-, eksemplarer. Originalen skal, i undertegnet stand, returneres til Universitetets Oldsaksamling for fotografiene sendes/utleveres.

Vi erklærer oss herved innforstått med de ovennevnte vilkår.

Sted, ~~Hønefoss~~ dato, 10. mai 1989.

Signatur

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

Veienmarka ungdomsskole
v/Jon Hals og Astrid Lundem
3500 Hønefoss

OSLO,

SAKSBEHANDLER:

Oslo 26.04.89

DERES REF.:

VÅR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR)

PROSJEKTARBEID VEIENFELTET

Vedlagt følger forslag på tekster og bilder. Håper dette kan brukes. Jeg beklager at det har tatt så lang tid, men får skylde på svært stort arbeidspress. Det er fint om dere et sted på utstillingen kan oppgi følgende:

Fotograf: Ove Holst, Universitetets Oldsaksamling
Tekst: Harald Jacobsen, " "

Bildene er nummerert på baksiden med fig.nr.

Figur nr. 5 og 8 foreslår vi at dere beskjerer, slik at bakgrunnen ikke blir så forvirrende.

Fig.1. De eldste funnene fra Veienområdet er fra ca. 2.000 år f. Kr., og fra slutten av den tidsperioden som kalles yngre steinalder. Folkene som bodde i området var jordbrukere, men har også drevet med jakt. Flintøkse, dolken og skinnskraperen på bildet er funnet på forskjellige steder i området.

Fig.2. Nesten alle funnene vi har fra Veien kommer fra graver. Ofte er det våpen og statusgjenstander som ble lagt ned, men noen ganger også verktøy og gjenstander knyttet til arbeidslivet. Den lille kniven øverst har vært brukt i forbindelse med bearbeiding av skinn og huder. Sigden nederst har hatt et treskaft. Gravene der disse gjenstandene er funnet, er fra de første århundrene etter Kristus.

Fig.3. Selv enkle bruksgjenstander som kammer ble dekorert med mønster. Denne er funnet i en gravhaug fra 300-tallet på Høyby. Kammen var ikke bare til å gre håret med, men også fin å fjerne lus med!

Fig.4. Helt frem til Norge ble samlet til et rike fantes det rundt om kring i landet høvdinge. De var mektige personer som bl.a. var ledere i krigs-situasjoner. At samfunnet ikke bare var fredelig, ser ved at det er svært mange våpen som er lagt ned i gravene. I de første århundrene etter Kristus var våpenutrustningen ofte to spyd og et skjold. Skjoldet var som regel av tre og bare det traktformede jernstykket som satt midt på skjoldets ytterside for å beskytte hånden var av jern.

Fig.5. Høvdingen hadde også fine sverd. Sverdslirene kunne enkelte ganger være rikt dekorert. Menneskemasker og dyrefigurer pryder sliren fra slutten av 300-tallet som er funnet i Kongshaugen helt nord på gravfeltet.

Fig.6. I Kongshaugen ble det også funnet en lang rekke andre gjenstander som to store gullringer og en glassperle. Graven lå i en stor tømret kiste på bunnen av haugen.

Fig.7. Hvor mye mjød og øl som ble drukket av dette hornet får vi aldri vite. Men det må ha vært et riktig stas-horn med alle sine bronsebeslag. Høvdingen som ble lagt ned i Kongshaugen fikk med seg det meste han kunne trenge i sitt liv etter døden!

Fig.8. Et av de fineste funnene fra Veien er denne bronsevekta med dekorerte vektlodd. Det minste loddet veier bare 0,985 g og det tyngste 79,471 g. Slike vekter ble brukt til å veie edelmetaller. I tre graver på Veien er det funnet slike vekter fra 3-400-tallet. Veien må ha vært et handels-sentrum for Ringerike på denne tiden.

Fig.9. To ringer med det vi kaller betalingsgull er funnet på Veien. Det er enkle gullringer der en kunne kutte av biter. Det var nok greit å ha en god vekt for ikke å bli lurt når en skulle selge eller kjøpe varer.

Fig.10 a.b. Romerne brukte brukt mynter som betalings-middel. Noen slike mynter kom også hit opp, men siden myntene ikke kunne brukes ved kjøp og salg, ble de ofte brukt som amuletter. Den romerske dobbelt solidusen fra midten av 300-tallet som er funnet på Veien, er utstedt av keiser Konstantin. Hempa er loddet på slik at den kunne bæres i et kjede rundt halsen.

Fig.11. Det var ikke bare mynter som ble importert fra kontinentet, også bronsekjeler var ettertraktet. Denne kjelen har nok vært i bruk svært lenge før den endte opp i en grav noen århundrer etter Kristus. Reparasjonene som er utført nederst på kjelen viser det.

Fig.12. Til kopper og kar ble det nok sjelden brukt drikkehorn og bronsekjeler. Leirkrukker som de selv kunne lage var det vanlige. Mange av krukkene er dekorert med intrikate mønster.

Fig.13. En gruppe gjenstander som vi finner i mange graver på Veien er draktspenner. De er dekorerte med ulike mønstrer, og har som moten i dag, forandret seg over tid. Til høyre på bildet en spenne fra 500-tallet. I midten og til venstre to spenner fra 900-tallet.

Fig.14. Det er få graver fra slutten av forhistorien fra Veien sammenlignet med resten av Ringerike. Sverd og øks er to av de gjenstandene som ofte finnes i mannsgravene fra denne tiden. Hver fri bonde hadde plikt til å ha et slikt våpensett når han møtte på tinget.

Lykke til med utstillingen!

Vennlig hilsen

Harald Jacobsen

Skoledirektøren i Buskerud

Søknad om tilskudd til lokalstyrt utviklingsarbeid

Prosjekt: VEIENFELTET - ET GRAVFELT FRA E. OG Y.JERNALDER

Vi viser til vedlagte kopi av rapport av 15/12-88 ad ovennevnte prosjekt.

Skolen har vedtatt å bevilge 2 rammetimer til videre utvikling av det påbegynte prosjekt i skoleåret 89/90. Vi viser til den skisserte rammeplan i rapporten.

MÅL FOR PROSJEKTET:

Vi mener det er viktig å kunne synlig- og levendegjøre lokalhistorie for elevene ut fra et spennende gravfelt i skolens umiddelbare nærhet. Dette vil kunne bevisstgjøre elevenes forhold til historie og samfunnsfag.

ORGANISERING OG LEDELSE:

2 av skolens lærere, Jon Hals og Astrid Lundem, vil være ledere og koordinatorene for arbeidet. Andre lærere og klasser/grupper vil kunne være med i prosjektet.

DELOPPGAVER:

Dette er tenkt som et tverrfaglig prosjekt med mulig fordeling på følgende fag:

1. Samfunnsfag: Generell innføring i områdets eldre historie gjennom plansjer og bildemontasjer, oversikt over vikingenes reiseruter og gjennomgåelse av oppgavehefter fra Universitetets Oldsaks-samling, Oslo.
2. Norsk: Levendegjøring gjennom lesning av litteratur: eks. "Hulebjørnens Klan" (J.Auel)
"Under Hellern" (A.G. Solli)
"Røde Orm" (Bengtsson)
Visning av videoopptak fra utgravningsfelt
3. Forming: Tilvirking av tekstiler, smykker, våpen, redskap, hus
4. Friluftsliv: Tørking av kjøtt/fisk
Garving av skinn/Oppsøking av bygdeboger
Skogrydding
5. Heimkunnskap: Tillaging av mat etter gamle metoder
6. Engelsk: Innføring i vikingenes innflytelse på engelsk språk og stedsnavn
7. Naturfag: Tilvirking av jern av myrmalm
8. Div. valgfaggruppe: Rydding av skog/gårdsmodell i treverk

TIDSPLAN:

Grunnleggende arbeid ble gjort i 1987/88. Prosjektet vil strekke seg over kommende skoleår, og det er mulig å utvide dette over flere år.

MATERIALBEHOV:

Et tverrfaglig opplegg som skissert forutsetter muligheten for en generell innføring. Denne innføringen avhenger av varig visuelt materiale som kan klargjøre utgangspunktet for elever og lærere. Dessuten er planen at området også skal gjøres tilgjengelig for alle interesserte, deriblant elever og lærere fra andre skoler. I første omgang trenger vi til permanent utstilling:

modeller
fotomontasjer
kartmontasjer

Senere vil vi trenge materialer til de praktiske aktivitetene under punkt 1 - 8.

VURDERING AV PROSJEKTET:

Prosjektlederne foretar en fortløpende vurdering av arbeid og progresjon. De gir opplysninger om fremdriften til lærerne og skolens samarbeidsorganer.

ifl.
H. Jacobsen
Dette vil også være et samarbeid med Universitetets Oldsaks-samling i Oslo og flere av kommunens etater, samt grunneierne. Oldsakssamlingen har påtatt seg skilting av feltet og utarbeidelse av en turistplan.

BUDSJETTFORSLAG:

1.

BILDEMONTASJE AV FUNN:

Oldsakssamlingen har etter ønske fra skolen fotografert opp en rekke av gjenstandene fra tidligere utgravninger. Tilsammen har vi bruk for 18 bilder i størrelsen 13 + 18 (se vedlegg)

Pris: kr 66.- pr bilde + 15% adm.gebyr kr 1.400.-

2.

INNRAMMING AV	a) modell av feltet (1)	500.-
	b) skisse av gravhaug i snitt (1)	700.-
	c) fotografier av gjenstander (2)	1.400.-
	d) " av selve feltet (1)	700.-
	e) kartmontasje over handelsveier (1)	700.-

3.

MATERIALKOSTNADER

a) modeller: sponplate/lim/strie/gips treverk	500.-
b) underlagsplater og papirtrykk	200.-
c) fotomateriale egne bilder (filmer)	400.-
d) ryddeuytstyr (øks, sag, saks)	600.-

Tilsammen

kr 7.100.-

4.

Hvis dette prosjektet skal videreføres over flere år, vil vi trenge materialer til diverse praktiske aktiviteter. Kostnader er vanskelige å anslå, men vi vil komme tilbake til dette ved senere søknad.

Vi søker derfor nå om tilskudd til dekning av forannevnte beløp

Veienmarka ungdomsskole
16/3-89

Jon Hals Astrid Lundem
prosjektledere

Vedlegg:

kopi av rapport om prosjektarbeid Veienfeltet 1988

2 kartskisser

memo om selve Veienfeltet

kopi av fotoserie over gjenstander som er funnet og som ligger lagret i Oslo

VEIENMARKA UNGDOMSSKOLE

3500 Hønefoss – Tlf. 067/22572

Dato, 15/12-88

RAPPORT PROSJEKTARBEID 1988 / VEIENFELTET

Prosjektledere: Jon Hals og Astrid Lundem

Et fortidsminne som Veienfeltet er en spennende utfordring for det lokale miljø, særlig når området hittil har vært så lite kjent og så langt holdt dårlig i hevd. Sannsynligvis har Veienfeltet vært av stor betydning for handel og virke her på Ringerike i eldre og yngre jernalder og helt opp mot Vikingtid.

I samarbeid med mag. H. Jacobsen i Universitetets Oldsakssamling i Oslo startet vi i fjor grunnleggende studier av de opptegnelser som er gjort om funnene her på Veien. Vi prøvde å sette oss inn i mest mulig faglitteratur om y. og e. jernalder, både dansk og norsk, da danskene her har stor faglig ekspertise p.g.a. sine "myrfunn". Samtidig leste vi det vi kunne komme over av levendegjort oldtidshistorie i form av moderne litteratur som kunne antas å være en spennende innfallsvinkel for elever som kunne tenke seg å arbeide med dette. Vi lokaliserte gravhaugene og boplassen i marken sammen med H. Jacobsen. Gjennom Arkeologisk museum i Stavanger fikk vi mange nyttige opplysninger om byggemetoder og gårdsdrift, og Statens Lærerskole i forming i Oslo bidrog med konkrete planer for håndarbeidsteknikker, foruten at vi fikk flere konkrete planforslag fra Oldsakssamlingen. Rammeplanen for et videre arbeid var dermed klare i høst:

1. Rydding av feltet - fjerning av kratt og mindre løvskog - slik at gravhaugene ble synliggjort.

Vi har fått de to grunneiernes tillatelse til å starte dette arbeidet. Elever fra valgfaggruppe fysiske aktiviteter har vært i gang med sag og saks, og også med hjelp fra andre lærere har vi delvis "klargjort" gravhaugene i nordlige hjørne av feltet. (tilh. Forberg) Hogstvirket

har grunneier beholdt. Se vedlagte kartskisse.

2. Utarbeidelse av modeller av feltet

Vi har under utarbeidelse en modell i gips på plate av hele gravfeltet med tilstøtende bebyggelse og antatt gammel boplass.

Videre framdriftsplan

1. Til våren vil vi starte ny rydding på feltet. Se skisse.
2. Vi planlegger å lage:
 - a. en modell av en gravhaug i snitt, på plate, i tillegg til hovedmodellen
 - b. fotomontasje av gjenstander som er funnet - i samarbeid med Oldsaksamlingen
 - c. fotomontasje av feltet før og etter "sønliggjøring"
 - d. kartmontasje

Modellene og kart/fotomontasjene vil kreve glassinnramming, hvis de skal kunne bevares og festes til vegg, som utstilling.

3. Vi håper å få til en tenkt rekonstruksjon av boplassen med hus, evt. smie og kokegrøper, i miniatyr, ved hjelp av elever. (formingsgruppe)

Videre muligheter

Hvis Veiefeltet skal bli alment kjent, bør det merkes behørlig og settes opp informasjonsplakater. Vi kunne tenke oss å være med på et samarbeid med etater i kommunen om dette, evt. frivillige organisasjoner som måtte være interessert. Dette avhenger naturligvis også av Oldsaksamlingen.

Det kan forøvrig nevnes at mag. H. Jacobsens ønske er at gjenstander fra utgravningene her med tiden skal tilbakeføres til stedet, men det er vel trolig "i det blå."

Konklusjon: Dette prosjektet skulle kunne gi en fremtidig plattform å stå på for videre lokalhistorie i skolen, og ikke bare på vår skole. En kunne tenke seg tilvirking av redskap

og gjenstander i tre, leire og metall, smykker, såing av korn, spinning, flantefarging, veving, matlaging, garving av skinn, muligens rekonstruksjon i større modell av hus-typer m.m. Dette innenfor en valgfaggruppe, eller fordelt på flere

Å få kartlagt bygdeborger med tilknytning til Veiefeltet i tilstøtende områder ville også kunne være en del av et videre prosjekt. Disse kunne sikkert bli spennende valfartsteder for skoleklasser.

Det vil bli nødvendig å holde feltet i stadig hevd, hvis det ikke skal gro igjen med småkratt og busker.

Astrid Lundem

Jon Hals